

Asia: VM/1229/00.01.00.01/2017

Avoimen hallinnon 4. toimintaohjelman luonnos 2019-2023

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Maanmittauslaitoksen keskushallinto esittää pyydettyä lausuntona seuraavaa.

Yleistä ohjelmaluonnoksesta

Maanmittauslaitos pitää hyvänä muutoksena sitä, että Avoimen hallinnon kansallinen toimintaohjelma laaditaan tällä kertaa kaksivuotisen sijasta nelivuotiseksi. Nelivuotinen toimintakausi mahdollistaa ohjelmaan sisältyvien tavoitteiden pitkäjänteisemmän toteuttamisen. Ehdotettu väliarvio on kuitenkin tärkeä, että tavoitteita voidaan tarvittaessa täsmentää toimintakauden kuluessa.

Luonnoksessa esiin tuotu näkökulma uusien innovaatioiden tuomisesta hallintoon sekä teknologian tuomien uusien mahdollisuuksien hyödyntämisestä hallinnon avoimuuden jatkuvassa kehittämisessä on tärkeä.

Erityisen positiivisena Maanmittauslaitos pitää sitä, että toimintaohjelman luonnoksessa on esitetty eri sitoumusten edistämiseksi hyvin konkreettisia toimenpiteitä, joille on mahdollista määritellä selkeä vastuutaho ja aikataulu.

Sitoumus 1. Kestävä avoimuus

Kestävä avoimuus -sitoumuksen edistämiseksi on toimenpiteenä esitetty hyvän virkakielen koulutusta kaikille virkamiehille. Esitetty konkreettinen keino päästä tähän on sellaisen ohjeistuksen ja ohjelman luominen, jolla varmistetaan kaikkien valtion virkamiesten suorittavan hyvän virkakielen e-kurssin. Maanmittauslaitos pitää tätä kannatettavana.

Maanmittauslaitos pitää hyvänä myös sitä, että julkisuuslain noudattamisen vahvistaminen on sisällytetty omana toimenpiteenään ohjelmaluonnokseen.

Sitoumus 2. Avoimen hallinnon strategia

Maanmittauslaitos pitää kannatettavana sitä, että avoimen hallinnon toimintaohjelmien lisäksi laaditaan avoimen hallinnon strategia, jolla määritellään työn pitkän aikavälin suunta ja tavoitteet maassamme.

Sitoumus 3. Avoimuusrekisteri

Päävastuu avoimuusrekisterin laatimisessa on toimintaohjelmasta ilmenevästi oikeusministeriöllä. Toimintaohjelman mukaan sanotun lain tarkoituksena on päätöksenteon läpinäkyvyyden parantaminen ja sitä kautta epäasiallisen vaikuttamisen torjunta sekä kansalaisten luottamuksen vahvistaminen.

Avoimuusrekisteri antaa kansalaisille mahdollisuuden saada tietoa tahoista, jotka pyrkivät vaikuttamaan päätöksentekoon. Toisaalta myös päättäjät saavat tarkempaa tietoa heihin vaikuttavien toimijoiden roolista ja rahoittajista. Maanmittauslaitoksen näkemyksen mukaan avoimuusrekisteri tuo siten lisäarvoa julkisuuslain mukaiseen julkisuusperiaatteeseen.

Sitoumus 4. Avoin data

Maanmittauslaitos on ollut edelläkävijä datan avaamisessa. Maanmittauslaitoksen maastotietoaineistot ovat olleet avointa ja maksutonta dataa 1.5.2012 lähtien. Tietoaineistojen avaaminen on mahdollistanut kuluneiden seitsemän vuoden aikana karttojen laajan käytön ja liiketoiminnan rakentamisen karttojen ja paikkatietoaineistojen päälle.

Maanmittauslaitos pitää hyvänä sitä, että toimintasuunnitelman mukaan datan avaamiseen ja rajapintojen toteuttamiseen annetaan tarvittavaa ohjausta, mikä edistää omalta osaltaan julkisten tietovarantojen avaamista. Datan avaamista rajoittavat osaltaan myös julkisuuslain, EU:n yleisen

tietosuoja-asetuksen, tietosuojalain ja mahdollisen erityislainsäädännön vaatimukset salassa pidettävien tietojen ja henkilötietojen luovuttamisesta.

Erityisen kannatettavana Maanmittauslaitos pitää suunniteltua yhteisen ohjeistuksen laatimista tekoälyn eettiselle käytölle, sillä tekoälyn käyttö julkishallinnossa tulee lähitulevaisuudessa vielä lisääntymään. Myös Maanmittauslaitokseen ollaan laatimassa tekoälyn eettisiä periaatteita.

Helistö Riikka

Maanmittauslaitos - Maanmittauslaitoksen keskushallinto